

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istovrstne vposiane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin. brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Nasga Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristoletna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Sprava? — Bolgarsko carstvo in aneksija Bosne. — Aneksija Bosne in Hercegovine. — Politične vesti. — Iz slovenskih dežel. — Kranjsko: Razno. — Slovensko deželno gledališče. — Razneterosti. Podlistek: Čarovnik.

Sprava?

„..... Mučeniška kri pa je delala še vedno čudesa. Tudi Vajina mučeniška kri, Ivane in Rudolfe! mora jih storiti. In zares, prvi čudež se godi v tem trenutku ob Vajinem grobu. Tukaj sredi ravnega ljubljanskega polja, v očigled gorskih velikanov, ki obkrožajo krasno našo domovino, pod vedrim nebom, s čigar viščin zreta Vidva na nas, polnijo se srca nepregledne množice s svetim ognjem za domovinsko stvar in ustna te množice šepetajo nemo prisego: služiti sveti domovini z vsem žarom in do zadnje kaplje krvi.“

Ako Bog da, ni daleč drugi čudež, ki ga stori Vajina po nedolžnem prelita kri: čudež bratovskega objema obeh sedaj med sabo nesložitnih slovenskih političnih strank.“

Navedli smo besede iz govora župana Iv. Hribarja, ki jih je govoril ob odprtem grobu narodnih mučnikov Adamiča in Lundra. Takrat je utihnula vsa strankarska strast, složni in s solzami v očeh so stali ob grobu politični nasprotniki drug poleg drugega in kdor je slišal govoriti te besede, je v srcu trdno sklenil, da hoče po svoji moči pomagati k zblizanju bratskih strank.

Pokazale so se posledice, čeprav doslej ne take, kakor smo jih pričakovali. Potihnil je politični boj v časopisih, povsod so se ublažila

nasprotja in pred sodiščem so si odpuščali zaradi politike nastala razžaljenja na časti.

Kar je bilo odkritih in res rodoljubnih pripadnikov ene kakor druge slovenske stranke, je začelo delati v uresničenje zblizanja, v dosedega sloga. Toda opažalo se je pa takoj, da je šlo pri narodnonapredni stranki prav vse: od voditeljev do najzadnjih pristašev v vrsto za tako delo, dočim so se ravno pri S. L. S. držali voditelji rezervirano ter se takorekoč malo ali nič niso vdeleževali skupnega narodnega dela, ki je postalo v zadnjem času prav obširno in je k temu treba privzeti vse sile, ako hočemo na gospodarskem polju doseči vsaj nekoliko osamosvoje.

Narodnonapredna stranka oziroma njeni pristaši in voditelji so takoj izjavili, da so pripravljene pogajati se za spravo in so silili, naj se to hitro zgodi, dokler živimo še v burnih časih, ko takorekoč res še vedno padajo batine na nas, ko se še vedno sprehajamo po Ljubljani v senci bajonetov. To kaže že izjava izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke.

A ravno odločilni voditelji pri S. L. S. se še niso odločili, ali bi se pogajali glede sprave ali ne. Čemu odlašajo? Ali mislijo, da je treba še kaj premišljevali, če je narodu ljubo ali ne. O tem so se že sami lahko prepričali, če so količkaj poizvedovali in vpraševali svoje pristaše za mnenje.

Nimamo vpogleda za kulise vodstev naših političnih strank, toda toliko vemo, da je volja za spravo pri napredni stranki resna, da ni pri njenih pristaših niti enega, ki bi ne bil za složno postopanje v narodnih in gospodarskih stvareh. Verske stvari itak ne pridejo v poštev in teh se napredna stranka tudi ni nikoli dotikala.

Gostom so prinesli sladko žganjico, rozine, slive in na velikem pladnju pepelnat kolač. Godci so segli po dolnjem delu, kjer je bil denar zapečen in za trenotek se je vrisč poleg, mirovale so cimbele, plunke in pavke.

Nato so stopile mlade žene in deklice, brisajoč si roke z vezanimi robci, zopet v kolo; mladeniči so se uprli roke v bok in ponosno se ozirajoč pripravili, da jim gredo naproti, — tedaj je stari asavl prinesel dve podobi, da bi blagoslovil mlada zakonca. Podobi je dobil pri častivrednem samotarju, pri starcu Jernaču. Nista bili bogato okrašeni, nista se blesketali zlata in srebra, toda hudobec ni imel moči do onega, pod čigar krovom sta se hranili. Asavl je dvignil podobi ter hotel izgovoriti kratko molitvico.....

Tedaj so zakričali otroci, ki so se igrali na tleh, ljudstvo se je z grozo v srcu umaknilo in vse je plašno kazalo s prstom na kozaka, ki ki je stal sredi njih.

Nihče ni vedel, kdo je. Tedaj je pa v slavo ljudstva zaplesal kozaški ples in posrečilo se mu je razveseliti in zabavati goste, ki so silili okrog njega.

Ko pa je asavl dvignil podobi, se je hipoma spremenil kozakov obraz: nos je rastel ter se skrivil na stran, rdeče oči so postale zelene in se vrtele v jamicah, ustnice so mu osi-

Kdor je odkritosrčen rodoljub, ta ve, kaj mu je storiti. Sicer so res med obema strankama nasprotstva, ki se bodo dala težko premostiti, toda odjenjati je treba in se izprva vsaj v najvažnejših točkah, ki so obema strankama skupne, zediniti. Vemo, da nobena stranka noče kapitulirati pred drugo in odnehati ali odreči se gotovim pravicam.

Glavna stvar pa je, da se združita stranki v narodnostnih zahtevah, da skupno protestirata zlasti proti zadnjim krivicam, ki so se nam prigodile. Treba je začeti, potem pojde naprej. To bo napravilo dober utis pri vseh Slovencih, pri pristaših ene kakor druge stranke, kajti vsi brez razločka zahtevajo vsaj v skupnih stvareh složno nastopanje.

Zadnji krvavi dogodki so po celem Kranjskem in Štajerskem omilili in ublažili v jako velikem obsegu strankarska nasprotstva in splošna želja je, da mora tako ostati, sicer se bo ljudstvo samo uprlo političnim vodstvom.

Dobili smo tekom tedna veliko izjav in dopisov v tem oziru, ker kot neodvisen in nepristranski list uživamo zaupanje pri treznih, rodoljubnih pristaših ene ali druge stranke. Nam naklonjene osebe vedo, da je bil in je naš list dostojen političen list, ki se izogiba osebnosti in ne vlači vero v politiko, kar je prav nepotrebno.

Opozarjamo torej še enkrat naše politične voditelje na ljudski glas in zahtevo, naj se sklene sporazumljenje, naj se združita politična nasprotnika vsaj v boju navzgor in na zunaj. Morda se potem tudi doma doseže sprava, da izgine brezplodna „kranjska politika“ s površja.

Vsega ni upati, toda nekaž se mora doseči, mora se ustreči želji in zahtevi vseh dobromislečih Slovencev!

Čarovnik.

Ruski spisal Nikolaj Gogol.

I.

Šum in vrisč doni tja do konca Kijeva: asavl* Gorobec praznuje ženitev svojega sina. Nebroj ljudstva je prišlo k asavlu v goste. Tiste čase so radi dobro jedli, še boljše pili in predvsem uživali razposajeno veselje.

Na svojem rjavcu je prijezdil zaporožec Mikita naravnost s pojedine na pereslavskem polju, kjer je sedem dni in sedem noči gostil kraljevo šlahto z rdečim vinom. Prišel je bojni mu tovariš Danilo Burulbaš z nasprotnega dnjprskega brega; prišel je z mlado ženico Katarino in z enoletnim sinkom. Gostje so občudovali bel obrazek gospe Katarine, obrvi, črne kot nemški baržun, težko svilen obleko in s srebrom okovane čevljičke. Čudili so se le, zakaj ni bilo starega očeta z njimi. Živel je šele leto dni za Dnjeprom. Enoindvajset let se ni vedelo ničesar o njem in vrnil se je k svoji hčeri, ko je bila ta že omožena in rodila sina. Gotovo bi vedel veliko čudovitega povedati, ker je bil toliko časa v tujini. Tam je vse drugače: tam niso taki ljudje, kristjanskih cerkev sploh ni..... In vendar ga ni bilo danes.

*) Kozaški glavar.

nele, podbradek mu je drhtel ter se podaljšal in zožil na koncu, zobje so mu v ustih zrasli v čekane, na hrbtu se je pojavila grba in iz mladega kozaka je postal — starec.

„On je! On je!“ je zakričala množica ter se plašno stiskala skupaj.

„Čarovnik se je zopet pokazal!“ so kričale matere ter objemale otroke.

Častito in dostojanstveno je stopil asavl naprej ter glasno dejal, ko je držal podobi proti čarovniku: „Izgini, podoba satanova, tu ni prostora zate!“

Zaslišalo se je sikanje, kakor volčje škripanje z zobmi in čudni starec je izginil.

„Kakšen čarovnik je to?“ so vpraševali mladi, še neizkušeni ljudje.

„Nesrečo naznanja!“ so dejali starci ter zmajali z glavami.

In na vseh koncih obširnega dvorišča so se zbirale gručice, da poslušajo povest o čudnem čarovniku. Toda vsak je drugače pripovedoval in nihče ni mogel kaj verjetnega praviti.

Privalili so na dvorišče sodčke z medico ter postavili vedra z laškim vinom; zabava se je iznova pričela, godci so zagodli, devojke, mlade žene, urni kozaki so se v svetlih županijah zavrteli v plesu. Celo stoletni starci so poskušali plesati ter se spominjali dobrih starih časov.

Aneksija Bosne in Hercegovine.

To vprašanje je razburjalo že nekaj dni vse evropsko časopisje, pa tudi diplomacijo. Uvedba ustave v Bosni in Hercegovini je vsled dogodkov v Turčiji postala neizogibna in neodložljiva. Toda uvesti se je ne more, dokler je Bosna takorekoč še v zraku visela, dokler ni bila ne avstrijska ne turška. Torej se mora najprej definitivno priklopiti k Avstriji, potem šele ji more Avstrija dati ustavo.

Gotovo se že zdaj ve, katere velesile so za in katere proti aneksiji. Hrvatje, kakor smo že poročali, stoje na stališču, da je priklopljenje po sebi umevno in utemeljujejo to z razlogom, da so se velesile odločile pred 30 leti na berolinskem kongresu. Tam je Avstrija dobila pooblastilo, da zasede Bosno in Hercegovino za neomejene čase in nobena onih velesil ni dvomila, da bi okupacija ne bila trajna in da bi Avstrija sploh še kedaj izpustila okupirane dežele iz rok. Avstrija ni zasedla Bosne mirnim potom, ampak z orožjem v roki in ima poleg tega še zgodovinsko pravico do Bosne, ker so Habsburžani tudi hrvatski kralji in imajo hrvatsko krono, torej so tudi kralji Bosne in Hercegovine.

Ker so torej postale razmere take, da mora dobiti Bosna ustavo, morala jo je Avstrija tudi priklopiti, kajti po dosedanjem pravu je imel sultan še vedno suverenske pravice čez Bosno.

Tako Hrvatje. Srbi pa goje skrivno željo, da bi se Bosna priklopila k srbskemu kraljestvu, kajti večina prebivalcev je le srbska in jim ni zameriti, če silijo pod srbskega kralja. Bosanski Mohamedanci bi pa tudi radi videli, da pridejo nazaj pod turško oblast, torej tri stranke, od katerih vsaka drugam sili.

Za nas je vprašanje že rešeno. Avstrija je v najkrajšem času proglasila aneksijo. To nam dokazujejo zadnje vesti, odpotovanje poslanikov, cesarjeva lastnoročna pisma na druge monarhe in kar je za Avstrijo najbolj odločilno: proglasitev Bolgarije za slobodno kraljevino in aneksija Vzhodne Rumelije k Bolgarski.

Toda še nekaj je, kar vznemirja duhove v monarhiji sami, ko se je Bosna priklopila.

Vprašanje, kako stališče bosta anektirani deželi imeli napram monarhiji spričo dualizma, ki obstoji pri nas.

Hrvatska na vsak način zahteva, da se Bosna vtelesi, združi s Hrvatsko, kakor je bila že nekdanje združena. Ogrska ne nasprotuje temu, kajti potem bi bila ogrska državna polovica veliko bolj ojačena. To vprašanje smatrajo hrvat-

Prav do pozne noči se je pilo in jedlo in bila je veselica, da take ni mogoče več danes. Del gostov se je razšel, mnogi so prenočili na velikem asavlovem dvorišču in prav veliko kozakov je brez podlage spalo pod klopmi, na tleh, pri konju, poleg hleva. Kamor so se v pijanosti zavalili, tam so ležali ter smrčali po vsem Kijevu.

II.

Mirno je prijadral mesec izza gor ter obseval zemljo. Kakor s snežnobelo kopreno je zakril gorati Dnjeprav breg in senca se je izgubljala v gošči smrek.

Sredi Dnjepra plava čoln. Spredej sedita mladeniča s črnima kozaškima čepicama na čelu in pod njunimi vesli brizgajo kakor iskre z jekla vodni žarki na vse strani.

Čemu ne pojeta kozaka? Čemu ne govorita o tem, da potujejo po Ukrajini rimski duhovniki, da prekrstijo kozake v katolike? Zakaj ne kramljata o tem, kako sta se pri Slani vodi bojevala s krimsko tolpo? Ali smeta peti ali smeta govoriti o različnih rečeh, ako je njih gospodar pan Danilo zatopljen v misli in ako zdrkne rokav njegovega rdečega župana s čolna, da ga močijo valovi? Gospa Katarina tiho ziblje dete ter upira oči v moža in lepa s prahom pokrita praznična obleka se moči v vodi.

Slast je gledati s srede Dnjepra na visoke gore, na široke travnike, na zelene gozde! Te

ski politiki kot najbolj važno domačo politično zadevo.

Tudi v tem si nismo nič v dvomu. Bosna in Hercegovina postaneta državni deželi (Reichsland), kajti spričo razdelitve naše monarhije v dva dela ne more biti druga rešitev mogoča. Avstrija ne prepusti Ogrski, ta zopet ne Avstriji, da bi se vtelesili okupirani deželi k eni ali drugi državni polovici, torej morata deželi zavzeti posebno stališče, odvisno le od skupne vlade in od osebe vladarjeve.

Stojimo sicer na stališču Hrvatov in zasledujemo njih prizadevanje, da se združi nekdanja tako velika slobodna kraljevina Hrvatska, toda spričo dualizma ni mogoče na to misliti še zdaj, pač pa lahko čez deset let, ko poteče nagodba med Avstrijo in Ogrsko. Do takrat naj hrvatski politiki pripravijo ugodna tla in takrat se morda to vprašanje v prid Hrvatov odloči.

Bolgarsko carstvo in aneksija Bosne.

Pred tednom dni še nismo slutili, da se bo na nemirnem Balkanu izvršil nenadoma tak preobrat. Bolgarski knez je proglasil kneževino Bolgarsko za neodvisno državo, in sebe, za carja vseh Bolgarov. Dva dni nato je naš cesar izrekel svojo suvereniteto nad Bosno in Hercegovino ter ju priklopil k monarhiji kot dedni deželi habsburške dinastije.

Pričakovati je bilo oboje, toda vendar sta ti dejstvi presenetili ves svet, to tembolj, ker se je kolikortoliko kršilo mednarodno pravo, oziroma pogodba na berolinskem kongresu l. 1878. V boljše razumevanje se moramo vsaj nekoliko dotakniti berolinskega kongresa ter omeniti glavne točke, kako je prišlo danes do tega.

Po vsem Balkanu so bili od leta 1875 do 1878 neprestani nemiri, preganjaje kristjanov, nič pravosodja in nikak red. Iz Bosne in Hercegovine je prišlo čez avstrijsko mejo tisoč in tisoč begunov, ki so ubežali vsled nemirov iz svoje domovine.

Evropske velevlasti so uvidele, da ta nered ne more dlje trajati in da je Turčija popolnoma nezmožna vzdrževati red v svojih deželah. Sklicale so l. 1878 v Berlinu kongres, ki je sklenil glede Bolgarske: Bolgarska postane avtonomna kneževina, ki mora plačevati Turčiji stalen letni davek (tribut), sicer pa ima pravico do svoje narodne vlade in vojske. Kneza imenuje narod, sultan ga pa potrdi, ker je samo on suveren.

gore niso take kakor druge, zgoraj in spodaj so koničasti vrhovi in nad njimi kakor pod njimi se sveti nebesni obok. Ti gozdovi, ki pokrivajo griče, so lasje na kosmati glavi gozdnega duha. V vodi si umiva brado in pod brado kakor nad lasmi je nebesni svod. Ti zeleni travniki oklepajo v sredi okroglo nebo, dočim plava na zgornji kakor na spodnji polovici mesec. Toda pan Danilo se niti ne ozre na krasni prizor, ogleduje le mlado ženo.

„Moja ženka, moja zlata Katarina, zakaj si zatopljena v bridkosti?“

„Ni mi bridko, moj Danilo! Čudne pripovedke o čarovniku so me prestrašile. Pravijo, da je bil rojen v tako grozni podobi... noben otrok se ni hotel z njim igrati. Le slušaj, pan Danilo, strašne reči. Vedno se mu je zdelo, da ga ljudje zasramujejo in se mu rogajo. Ako je v temi srečal človeka, se mu je takoj zdelo, da odpira dotični usta in kaže zobe. Drugi dan je bil ta človek mrtev. Strah in groza mi je postalo, ko sem poslušala te povesti,“ je rekla Katarina ter vzela robec, da otre obrazček v naročju ji spečega otroka. Na robcu je bilo z rdečo svilo vvezeno listje in jagode.

Pan Danilo je molčal in začel gledati na senčnato stran, kjer se je iz dalje temnil nasip za gozdom in za nasipom dvigal star grad. Nad obrvmi so se nenadoma začrtale tri gube in levica mu je gladila drzne brke pod nosom.

Ti dogovori se pa niso izvrševali. Bolgarska ni nikdar plačevala določenega tributa in je tudi vedno nastopala kot svobodna država napram drugim državam. Sultan je bil bolgarski suveren le na papirju, toda v zmislu berolinskega kongresa je le bil.

Majhni povodi so bili, da se je Bolgarska otresla papirnatega suverenstva turškega sultana. Najprej je bila vzrok orijentska železnica, ki je last neke družbe s sedežem na Dunaju in ki teče skozi Bolgarsko v Carigrad. Uslužbenci te so začeli pred kratkim štrajkati in to je bilo Bolgarski povod, da je železnico zasedla ter zahtevala, da se železnica nji proda, češ: na svoji zemlji hočem imeti v lasti tudi vse železnice. Drugi povod je bil obed diplomatskih zastopnikov v Carigradu, na katerega pa bolgarski zastopnik ni bil povabljen, češ da ne zastopa suverenske države. Bolgarski zastopnik je bil razžaljen ter je takoj odpotoval.

Bolgarsko vlado je to seveda žalilo, kajti nikoli in nikjer ni priznala sultanove suverenitete, zato se je pa kar nenadoma otresla tega ter proglasila državo neodvisno od nikogar. Seveda so bili še drugi vzroki, ki so napotili Bolgarsko do tega, a v to se ne moremo spuščati.

Če se torej reče, da je kršila berolinsko pogodbo in da so zdaj vse one velevlasti, ki so to pogodbo podpisale, dolžne dati izjavo oziroma dovoljenje za nov položaj, se mora pripomniti, da bi morale potem velevlasti vedno gledati, da se ni kršila pogodba, ki se je v resnici že od nekdanj na Balkanu vedno kršila.

Vse stoji torej pred dejstvom, da je Bolgarija turškemu sultanu nekaj vzela, cesar dejansko nikoli ni imel. Če pa ni imel, se mu tudi vzeti ne more.

S slovanskega stališča se iskreno veselimo novega slovanskega carstva, nove slovanske države na jugu, ki je s priklopljivjo vzhodne Rumelije postala ena najmočnejših držav na Balkanu. Bolgari so res hraber narod in s tem se jim je izpolnila vroča želja, kakor tudi knezu Ferdinandu, ki je že davno želel postati samostojen kralj.

Skoro verjetno je, da vsled proglasitve neodvisnosti ne pride do vojne s Turčijo, ki si bo dobro poprej premislila, predno bi napovedala vojno Bolgarski. Do danes vemo toliko, da bo Turčija pozvala velevlasti, ki so podpisale berolinsko pogodbo, naj se te izrečejo o upravičenosti ali neupravičenosti koraka, ki ga je Bolgarska storila.

Bolj nevarna in s hujšimi posledicami zvezana se kaže proglasitev aneksije Bosne k Avstriji.

„Ni tako strašno, da je čarovnik, ampak da je tako zloben gost. Kaj mu je dobrega doneslo, da se je vrnil med nas? Čujem, da hočejo Lahí zidati trdnjavo, da bi nam prestrigli pot k Zaporožcem. Ako bi bilo res... Strem hudičevo gnezdo, ako se bo le količkaj slišalo, da je pri njem kakšno skrivališče. Sežgem starega čarovnika, da niti vrane ne bodo imele kaj kljuvati. Pravijo, da ima zlata in premoženja. Tu stanuje ta hudič! Ako je pri njem najti... Takoj bomo veslali mimo križev — pokopališče je! Tu trohnijo nečisti njegovi predniki. Govorijo, da so bili vsi takoj pripravljeni, za denar zabarantati dušo in raztrgani župan hudiču. Ako ima res zlato, se ne smemo dolgo obotavljati, zlato se ne dobi vedno v vojni...“

„Slutim, da nekaj nameravaš, nič dobrega si ne obetam, ker smo ga videli. A Ti dihaš težko, zreš tako strogo, obrvi so se Ti tako temno namršile!...“

„Molči, ženska!“ je jezno viknil Danilo, „kdor se peča z Vami, postane sam ženska. Dečko, daj mi ogenj v pipo!“

Obrnil se je k veslaču, ki je v svoji pipi prebrskal žareč pepel in ga natlačil v gospodovo.

„Strašijo me s čarovnikom!“ je nadaljeval pan Danilo. „Kozak se hvala Bogu ne boji ne hudiča ne rimskih duhovnov. Velike koristi bi imeli, če bi hoteli slušati ženske. Ali ni tako, mladei? Naša žena je pipa in ostro brušen meč!“

Po že omenjeni berlinski pogodbi je bila Avstrija pooblaščen, da zasede Bosno in Hercegovino in da napravi red in mir v teh deželah. V ta namen se ji je izročila tudi vsa uprava in sploh vse pravice s pridržkom, da ostane turški sultan suveren teh dežel. No, to suverenstvo je bilo ravno tako kakor pri Bolgarskem. Prav v nobeni reči se ni pokazalo in je avstrijski cesar v vsakem oziru izvrševal v Bosni pravice suverena.

Tudi Avstrija je bila vsled zadnjih političnih dogodkov takorekoč prisiljena anektirati Bosno in Hercegovino.

Mladoturški upor je povzročil, da je Turčija dobila ustave, da je postalo ljudstvo tudi deležno vladarskih pravic po svojih poslancih v državnem zboru. Posledica je bila, da so prebivalci Bosne in Hercegovine tudi zahtevali ustavo, češ mi smo pod avstrijsko vlado veliko bolj kulturni narod nego divji turški pripadniki v Aziji, ki imajo zdaj postavne pravice.

Da so Bošnjaki z vse upravičenostjo zahtevali, ne dvomi nihče, toda nastalo je vprašanje, kdo naj jim pa da ustavo, ko se jo mora na vsak način dati? Dati ustave ima pravico suveren, vrhovni gospodar dežele. Kdo pa je suveren Bosne? Po berlinskem dogovoru je to turški sultan, toda Avstrija bi se lepo zahvalila, ko bi se hotel sultan vmešavati v bosanske razmere, ko ima Avstrija že trideset let neomejeno besedo v Bosni.

Dokler je bil pa sultan še vedno suveren Bosne, čeprav na papirju, tudi Avstrija oziroma cesar ni mogel dati Bošnjakom ustave. Torej Avstriji ni drugega kazalo, kakor anektirati Bosno in Hercegovino k svojemu ozemlju ter jo proglasiti kot del avstro-ogrške monarhije, kar je cesar tudi storil pred par dnevi.

Obenem s proglasitvijo Bosne in Hercegovine za dedni deželi je cesar tudi odredil, da se takoj ustanovi bosansko-hercegovinski deželni zbor, torej je podelil prebivalcem pravico sodelovanja pri upravi deželnih stvari, pri zakonodaji in sploh pri zadevah, ki se tičejo deželne uprave. S tem je torej dal ustavo deželi, katera je imela doslej vojaško vlado.

Spričo dualističnega razmerja naše monarhije, se anektirani deželi ne priklopita ne eni, ne drugi državni polovici, ampak postaneta skupno državno ozemlje z lastno upravo, neodvisno od avstrijske ali ogrske vlade. Hrvatje sicer žele in zahtevajo, da se Bosna priklopi k trojedini kraljevini hrvatski, slavonski in dalmatinski, ker se opirajo na zgodovino, ko so bile te dežele združene pod hrvatskim bosanskim kraljem Temislavom. To se pa spričo dualizma

Katarina je molčala ter uprla oči na tiho vodo, v kateri je le veter delal lahne brazde, ves Dnjeper je imel srebrn sijaj kakor volčji kožuh v temi.

Čoln se je obrnil in držal obraščenega brega, kjer se je videlo pokopališče; trohneli križi so stali na kupu. Niti brinje ne raste med njimi, niti travnata bilka ne zeleni, samo mesec jih obseva z nebesne višine.

„Ali slišita kričanje, dečka? Nekdo nas kliče na pomoč!“ je dejal pan Danilo veslačema.

„Tudi midva slišiva kričati in kakor se mi zdi od te strani,“ sta istočasno zaklicala veslača ter pokazala na pokopališče.

A vse je zopet potihnilo. Čoln se je obrnil ter zavil okrog brega, ki je molel v vodo. Hipoma sta mladeniča izpustila vesli ter onemela zrla pred se. Tudi pan Danilo je nepremično obstal: Strah in groza sta zaplala po kozakovih žilah.

Križ na grobu se je zmajal in tiho se je dvignilo iz njega izsušeno truplo. Brada prav do pasu: na prstih dolgi kremplji, daljši nego prsti sami. Tiho je dvignilo truplo roko, obraz je zdrgetal ter se spačil. Najbrž je trpel grozovito muko.

„Soparno! Soparno!“ je zastokalo z divjim, čeznaravnim glasom. Glas se je kakor nož zaril v srce in hipoma se je mrtvec zopet udril v grob.

ne more zgoditi, čeprav bi tudi mi Slovenci to zelo želeli, ker bi bili Jugoslovani v naši monarhiji zelo okrepljeni in ojačeni. Kljub temu je pa slovanski element v Avstriji vseeno za veliko ojačen.

Bosanski Hrvatje so zadovoljni z aneksijo, čeprav ne v tej obliki. Nikakor pa niso zadovoljni Srbi, ki zahtevajo združitev s kraljevino Srbijo in Mohamedanci, ki hočejo nazaj pod turško vlado.

Skoro smo prepričani, da aneksija Bosne in Hercegovine ne bo ostala brez prelitja krvi. V deželi sami bo neštivilno vojaštvo in orožništvo ter dobro razvito vohunstvo že zatrla vsak revolucionaren pojav, morda včasih tudi s silo, s puško in bajoneti. Toda Srbi v kraljevini zahtevajo na vsak način, da Srbija zasede Bosno in da se ne sme nikdar zgoditi, da bi Bosna in Hercegovina postali avstrijski provinciji. Ta zahteva srbskega naroda je tako odločna in resna, da se ji srbska vlada ne bo mogla zoperstavljati.

Srbi že nabirajo prostovoljce, ministrski svet se je konstituiral kot vojaški kabinet in vojnemu ministru se je tudi že nakazal denar za bojne potrebščine. Morda si bosta, ko list izide, že stali vojski na meji nasproti. Črnogorska vlada je tudi izjavila, da udere z vojsko v Hercegovino, kakor hitro prekorači Srbija Drino, mejno reko med Srbijo in Avstrijo.

V toliko se je Srbija že izjavila, da napove Avstriji vojno, ako bi se Avstrija ne hotela udeležiti konference zastopnikov onih vlad, ki so prisostvovala berlinskemu kongresu. Avstrija se je namreč izjavila, da se ne udeleži te konference, ako bi se na nji razpravljalo o aneksiji Bosne in Hercegovine.

Najbrž bomo slišali, da bo nemirni, s krvjo napojeni Balkan zopet postal pozorišče krvavih dogodkov. Zopet bo tekla v potokih — slovanska kri!

Slovenci!

Delujte povsod na složno postopanje

Zmajal se je drugi križ, zopet je vstal iz groba mrtvec, še strašnejši, še višji nego prejšnji; popolnoma zraščen; brada mu je segala do kolena in okostneli kremplji so bili še daljši.

Še bolj divje je viknil: „soparno! soparno!“ ter se zopet pogreznil.

Zmajal se je tretji križ, tretji mrtvec se je dvignil in bilo je kakor bi le okostnjak molel nad zemljo. Brada se je dotikala pet, prsti z dolgimi kremplji so se zagreblji v zemljo. Strašno je dvignil roke v višino kakor bi hotel mesec doseči ter kričal kakor bi kdo žagal njegove orumenele kosti...

V Katarininem naročju speči otrok je zakričal ter se zbudil. Tudi gospa Katarina je vskliknila, veslačema sta čepici padli v Dnjeper in gospod se je groze zdrznil.

Hipoma je vse izginilo, kakor bi bilo to le slepilo, toda kozaka še dolgo nista prijela za vesli. Skrbljivo se je ozrl pan Danilo na mlado ženo, ki je v strahu zibala dete na rokah, pritiskala na srce ter ga poljubljala na čelo.

„Ne boj se, Katarina! Glej, saj ni nič!“ je dejal ter pokazal na vse strani. „Ta čarovnik hoče ljudi ostrašiti, da bi nihče ne silil v njegovo gnjezdo. Samo ženske lahko straši s temi burkami! Daj mi sina v naročje!“

S temi besedami je vzel pan Danilo sinčka, ga dvignil kvišku ter ga poljubil.

„Kajne, Ivan, Ti se ne bojiš čarovnikov?... Reci: ne, očka, jaz sem kozak! No, nehaj vendar

za slovenske pravice!

Politične vesti.

Aneksija Bosne. Stališče velesil k temu vprašanju. To politično vprašanje je zdaj zapostavilo vse druge in je predmet vsem diplomatom in časopisju celega sveta. Stališče, ki ga zavzemajo velesile, je različno. Nemčija in Italija, zaveznici, se strinjata z aneksijo. Turčija, ki je takorekoč najbolj interesirana, je odgovorila, da bo protestirala pri vseh velesilah proti kršitvi berlinske pogodbe. Angleška je pa odločno nastopila proti aneksiji ter je zato, da se mora berlinska pogodba natanko držati. Rusija je tudi proti in bo ona zahtevala kompenzacije, če pristanejo države za aneksijo. Francija ne pravi ničesar, ampak izjavlja, da mora konferenca zastopnikov velesil o tem odločiti. Grška hoče Kreto anektirati ter napraviti dobitek iz položaja. Zadnje vesti poročajo, da so Krečani že proglasili združitev z Grško.

Proklamacija aneksije je bila v Bosni od Hrvatov jako navdušeno, od Mohamedancev zmerno, od Srbov z veliko nevoljo sprejeta. Občinski svet je sklenil poslati zahvalno adresno cesarju. Vojaštvo je konsignirano v vojašnici in za vse slučaje pripravljeno. Na vplivne srbske politike in agitatorje se strogo pazi. Iz Sarajeva je odšla deputacija Srbov in Mohamedancev, da protestira v Budimpešti zoper aneksijo.

Srbija proti aneksiji. Po celi Srbiji je zavladalo nepopisno razburjenje proti Avstriji in narod pozivlja kralja in vlado, naj napovesta vojno. Priglasilo se je že več tisoč prostovoljcev, zlasti vseučiliških slušateljev. Vojaštvo je baje že mobilizirano in v velikem številu zbrano ob meji. Za vojnega ministra bo imenovan bivši ministrski predsednik Nikola Pašić, odkrit nasprotnik Avstriji, in to se že tolmači, da je vojna z Avstrijo sklenjena stvar, ako se Avstrija ne udeleži konference zastopnikov velesil. Tega pa Avstrija ne bo storila, ako se bo na konferenci razpravljalo o aneksiji Bosne. Vojna je torej neizogibna!

Avstroogrška delegacija je otvorila 8. t. m. zasedanje v Budimpešti. Otvoril jo je cesar s prestolnim govorom, v katerem naglašja miroljubnost avstrijske politike. Aneksija Bosne in Hercegovine da je bila potrebna, da se dokon-

jokati! Skoro smo doma! Saj smo že tu, mati Ti da kaše, Te položi v zibelko ter Ti zapoje:

„Lulej, lulej, lu,
spančkaj v sladkem snu!
Rasti, se razvij v radost!
Vsem kozakom v slavo,
zlobnim pa v britkost!“

„Čuj, Katarina, zdi se mi, da Tvoj oče noče živeti z nami v miru. Siten, slabovoljen je prišel kakor bi želel prepira in razpora... No, če je slabe volje, čemu je prišel. Ni hotel piti na kozaško slobodo! Ni hotel pestovati dete! Začetkoma sem mu hotel vse zaupati, kar mi teži srce a zmanjkalo mi je veselja, nehote sem požrl besede. Ne, on nima kozaškega srca! Že če se srečata kozaka, jima drug drugemu bije srce naproti. No, vrla dečka, smo kmalu pri bregu? Dobila bosta nove čepice. Tebi, Stecko, dam z baržunom in zlatom našito, vzel sem jo z glavo vred nekemu Tatarju. Vsa bojna oprava mi je zapadla, le dušo sem pustil uiti. Pritisni k bregu! Vidiš, sinko, zdaj smo doma in Ti še vedno jokaš! Vzemi ga Ti, Katarina!“

Izstopili so iz čolna. Za gričem se je pokazala slamnata streha; rodni dom pana Danila. Za hišo zopet grič in nato polje in zopet polje; sto vrst se lahko jezdi naprej in ne najde se kozaško posestvo.

(Dalje prih.)

čno uredi državnopravno stališče med državo in okupiranimi deželama.

Slovenski in hrvatski delegati so se združili v skupen klub, kateremu je bil izvoljen načelnikom dr. Šušteršič in namestnikom Biankini.

Nemški delegati o aneksiji. Nemški delegati izjavljajo, da so avstrijski Nemci z odkritosrčnim veseljem pozdravili aneksijo, čeprav je vsled tega slovanski element v monarhiji okrepljen. Proti škodljivim posledicam okrepitve slovanskega vpliva v državi z ustanovitvijo bosanskega deželnega zbora, bodo nemški politiki pravočasno ukrenili vse potrebno, zakaj v nevarnosti so veliki politični in gospodarski interesi avstrijskega nemštva.

Bolgarsko carstvo bo najbrž srečno izšlo iz položaja, ker Turčija ne misli napovedati vsled tega vojne. Edino Rusija zelo graja korak bolgarske vlade. Splošno je pa pri vele-silah mnenje, da sta bili Bolgarija in Avstrija sporazumljeni, ko sta stopili pred svet s svojimi proglasitvami.

V češkem deželnem zboru še vedno traja obstrukcija in vsi pomirjevalni poskusi ministrov niso nič zalegli. Najbrž bo morala vlada deželni zbor zaključiti ali odložiti. V nemškem delu dežele so se začeli davkoplačevalci braniti plačevati deželne doklade in se je to že razširilo po vseh krajih.

Za istrski deželni zbor so volitve po novem volilnem redu razpisane za 25. t. m. Slovensko in hrvatsko politično društvo je že postavilo kandidate v splošni kuriji.

Iz slovenskih dežel.

Položaj na Štajerskem. (Dopis iz Celja.) Poročali ste o izgreduh v Ptuj, Celju in Mariboru, o demonstracijah in pobijanju šip in omenili, da so Slovenci začeli odgovarjati z demonstracijami na gospodarskem polju. Naj Vam še opišem zadnje dogodke. Najprej omenjam, da so nemški izgredu zahtevali žrtev, mrtev je danes Slovencev, ki so ga celjski Nemci natepli. Čevljar Obu je bil napaden ter so mu z gorjačami prizadeli težke rane na glavi in močganih. Revežu se je vsled tega začelo mešati in v blaznosti se je obesil! Bil je oženjen ter zapušča ženo in otroke. Tako moramo torej Slovenci z življenji plačevati nasilnosti naših „mirnih“ sosedov. No, zdaj je konec tega tepanja in preganjanja. Slovenska raja se je dvignila in kaže zobe — na gospodarskem polju. Posledice se že kažejo v Celju, Mariboru in Ptuj. Nemške trgovine stoje prazne in marsikateremu se že majejo tla, v kratkem bo nekaj polomov! — Nemci prirede slovenski tečaj v Mariboru, da si bodo lažje služili kruh med Slovenci! Zopet nekaj priznanja zaničevanemu slovenskemu jeziku, toda raje vidimo, da ostanejo Nemci pri svojem, mi pa pri svojem. Kdor med nami živi, mora biti Slovenec, najsi je potem privatni ali državni uslužbenec! — Shodi, ki so se priredili v nedeljo, so izvrstno uspeli povsod, le po nekaterih krajih jih je vlada prepovedala. — V nedeljo je sklican v Brežice velik protestni shod, ki se ga udeleže tudi Hrvatje in Kranjci. Brežiški Nemci se že tresejo strahu in so poklicali vse vojaške in policijske oblasti na pomoč. Čujemo, da je glavarstvo shod prepovedalo, toda vršil se bo najbrž vseeno, ker ni povoda shod zabraniti. O, ne bojte se, mili prijatelji Nemci, mi ne pobijamo šip in ljudi, mi bomo le sklenili Vas na žepu ubiti, pozvali bomo brate, naj podpirajo le brate, ne pa zatiralce, ki nas potem s slovenskim denarjem preganjajo. — Pričakovali smo od slovenskih poslancev, da bodo v štajerskem deželnem zboru spravili v razgovor izgrede v Ptuj, Mariboru in Celju. To se ni zgodilo in verujte mi, gospod urednik, da je to napravilo jako slab vtis na štajerske Slovence. Zakaj bi na odločilnem mestu ne protestirali proti nasilnostim? Povejte nam, zastopniki naših koristi!

Iz Rajhenburga. V nedeljo, 27. sept. t. l. je nastal ob pol eni uri popoldne v Senovem pri Rajhenburgu strašen požar, ki je vničil v par

minutah posestnikoma Kozoleju in Seničarju hiše, hleve ter druga gospodarska poslopja. Zgorelo je vse pohištvo, žito, krompir ter sploh vsi pridelki, ki so bili že spravljani. Rešili so samo živino, razen enega teleta. Škoda je cenjena nad 8000 K. Pogoreleca sta bila zavarovana za neznatno vsoto. Le gasilnemu društvu v Rajhenburgu je zahvaliti, da se niso vnele v bližini stoječe hiše, ker je omejilo ogenj. Požar so povzročili otroci. Ker je zima pred durmi, siromaki z otroci pa brez strehe in živeža, se je sestavil odbor, ki bo skušal po možnosti nesrečnejšem olajšati neizmerno bedo. Obračamo se do usmiljenih src, da priskočijo na pomoč s prispevki, katere blagovolijo poslati gospej Rajnerjevi, soprogi načelnika postaje v Rajhenburgu. Vsak najmanjši dar se hvaležno sprejme!

P. J.

Demonstracije v Celoveu. Tudi koroškim Nemcem niso dale lavorike bratov v Ptuj, Mariboru in Celoveu spati. Tudi ti so morali po stari navadi napadati hišo Mohorjeve družbe in pa stanovanja Slovencev. Ker so pa celovski Slovenci že poprej poskrbeli za varnostne naredbe, se to pot ni zgodilo hujšega kakor da so Nemci razbili par slovenskih napisov ter kričali svoje psovke na Slovence, katere so še osolili s slavno „Die Wacht am Rhein“. Tudi tukaj smo sklenili podpirati le slovenske trgovce in obrtnike. Koroško nemško časopisje strupeno napada Slovence in se v tem posebno odlikuje klerikalni „Kärntner Tagblatt.“

Narodna šola v Št. Jakobu v Rožni dolini se je slovesno otvorila predzadnjo nedeljo. Do 2000 ljudij, med temi 200 Kranjcev, se je udeležilo te lepe slavnosti. Govorili so poslanec Grafenauer, dr. Kušar iz Kranja, Špicer z Jesenic in župnik Ražun.

Protestni shod v Borovljah se je pretečeno nedeljo izborna obnesel. Navdušeno je govoril dr. J. Oblak ter naštel krivice, ki jih trpe Slovenci spominjajoč se krvavih dogodkov v Ljubljani.

I. slov. delavski dom v Podljubelju se slovesno otvori dne 18. oktobra. Priglašenih je veliko govornikov ter državni poslanci Grafenauer, dr. Krek in dr. Korošec.

Tabor na Veliki Otavi. Goriški Slovenci sklicujejo na dan 18. oktobra t. l. tabor na Veliki Otavi pri Šempasu v spomin na tabor, ki se je tukaj vršil pred 40 leti in na katerem je tudi nepozabni dr. Lavrič govoril.

Iz goriškega deželnega zbora. Slovenski klerikalci in laški liberalci še vedno nadaljujejo obstrukcijo. Nujni predlogi, ki jih stavijo, so nekateri prav smešni. Dr. Pinavčig je stavil predlog, naj se razdeli goriško deželo v slovenski in laški del. Poslednjemu naj bi bilo središče Gorica (!), torej mesto sredi slovenske okolice. Slovenski deželni zbor naj bi se pa potisnil v gore, v Tolmin!

Bojkot laških trgovcev v Gorici nam kaže, da je to najuspešnejše sredstvo za osamosvojitve Slovencev na gospodarskem polju. Prav tako dosledno kot se držijo goriški Slovenci gesla „Svoji k svojim,“ naj bi tudi v vseh drugih slovenskih pokrajinah podpirali Slovenci samo narodne trgovine. Na ta način bi se kmalu otresli tujčeve premoči, obenem pa bi vzgajali v svojih ljudeh podjetnost in veselje do narodnega dela. Potrebno pa je, da Slovenke ne pazijo samo, kje kupujejo, temveč tudi, kaj kupujejo. Ni vseeno, ako se daje prednost nemškemu izdelku, če lahko kupimo slovenski izdelek. Tako opozarjamo slovenske gospodinje, naj nikari ne kupujejo nemških kavinih primesi (cikorijske), ki se razpečavajo v slovenskih ovitkih, da bi se s tem premotilo slovensko občinstvo. Saj imamo ravno za ta predmet solidno domače podjetje „Prvo jugoslovansko tovarno kavinih surogatov“ v Ljubljani, ki izdeluje znano izvrstno „Zvezdno“ kavino primes, od katere dobivajo razna slovenska in hrvaška društva znatne prispevke. Ta izdelek naj se udomači v vsaki slovenski hiši!

Kranjsko.

Naš List zopet zaplenjen! Zadnjo število nam je vlada zopet zaplenila in obenem

tudi prilogo „Slovenska gospodinja“ radi uvodnega članka „Naprej, Slovenke!“ Kakor smo iz te konfiskacije uvideli, je cenzura pri deželni vladi čimdalje strožja. Pri prvi konfiskaciji ni bil konfisciran uvodnik „Krst in prepoved“ ter notica „Ljubljankam v album“, čez osem dni pa tudi te stvari niso našle milosti pri deželni vladi. Kakor z našim godi se tudi z drugimi listi, vse po vrsti jih zaseže deželna vlada, ki hoče menda tem potom uničiti slovensko časopisje, da bi popolnoma molčalo o krivicah, ki se gode slovenskemu narodu. Kako pišejo in so pisali nemški časopisi! Mi jih ne bomo dosegli v tem ostudnem pisarjenju in jih tudi nočemo, toda pravico imamo vprašati, zakaj se nas z drugačno mero sodi nego Nemce!

Klic k zedinjenju Slovenije! Dobili smo iz naroda naslednji dopis, ki ga priobčujemo, da se spozna, kako želi priprosto ljudstvo sprave ter takorekoč zahteva, da nastopijo slovenski politiki v vseh narodnih in gospodarskih vprašanjih složno. „Zadnji dogodki v Ljubljani, posebno pa še sedanje postopanje vlade napram Slovincem kaže dovolj, kako opravičen je klic za zedinjenje Slovenije, to je vseh strank, ki čutijo slovenski in jim je mati Slovenija. Ako še katerega uplivnega slovenskega politika vodijo sebični nameni, tedaj ni več naraven človek, ampak največji neznačajnej, radi katerega bi lahko trpel ves slovenski narod. In reči se mora, da ni psovke, ki bi šla izpod peresa, dovolj huda za takega brezvestneža. Ako se bomo oklenili drug družega in kot en mož šli v boj proti našemu krutemu narodnemu sovražniku, bo premagan na naših tleh tujec in ne bo mu pomagal tudi ne minister Prade. Bojno polje pa ne bodijo samo ljubljanske ulice, ampak cela Slovenija in način boja ne bodi nasilje, temveč bodi gospodarski. In ako bodo slovenski politiki nastopili složno pot, potem je zagotovljena nam pomoč tudi od drugih slovenskih narodov in za večno je odklenkalo nemški vladi na slovenski zemlji. In kakor je narod slovenski mal narod, vendar bo imenovan v zgodovini narodov s častjo kot čil in zaveden narod. Ne ližimo več pet nemštvu, ne prosimo jih za svoj lastni kruh, ne v uradu in ne zunaj urada, ampak zahtevajmo brezobzirno kot en mož složno svoje pravice. Uklonili bodo Nemci svoj tilnik tudi na cesarskem Dunaju, kakor so uklonili predzadnji ponedeljek Nemci v Ljubljani na mirno, a odločno zahtevo Slovencev, da so odstranili nemške napise. Koliko več lahko dosežejo zreli slovenski politiki, seveda združeni brez razlike strank v deželnem in državnem zboru. Voditi jih mora seveda skrajna nesebičnost. Vse enkrat na stran, pred oči samo narod slovenski in njega bodočnost. Gotovo pa je, da bodo morda nekateri hoteli preprečiti združitev, toda tem povem: do tukaj se je dal narod slovenski voditi in zapeljevati, odslej pa ne več! Mi zahtevamo zedinjenje, ker bomo le tako dosegli svoje pravice, sicer bo pa spet vse zaspalo in v časopisih ne bomo drugega brali kakor zmerjanje oseb z liberalci in klerikalci.“

Izjemno stanje v Ljubljani se je kar kratkim potom uvedlo, ne da bi se kaj opozorilo ljudstva. Čut imamo, da smo takorekoč noč in dan pod Damoklejevim mečem in tesno nam je pri srcu, ko gledamo na cesti še vedno bajonete, ne da bi vedeli, kaj smo zakrivali. Časopisje se z drakonično strogostjo konfiscira in ne sme navajati niti suhih dejstev, če količkaj dišijo po vojaštvu ali po gospodarski osamosvoji. Od usedopolne noči 20. septembra se vendar ni prav ničesar prigodilo, da bi imela vlada povod s takimi sredstvi nastopati. Niti najmanjše demonstracije ni bilo, a še vedno nas stražijo kakor razbojnike. Vidi se res, kako smo Slovenci pohlevni in ponižni, nihče se ne pritoži zopet tako stanje. Le poslanec Hribar je protestiral proti konfisciranju in preganjanju časopisov, a tudi to ni nič zaleglo. Veliko škode imajo tudi ljubljanski obrtniki, zlasti kavarnarji, ki morajo že tako zgodaj zapirati svoje lokale. Doklej bo še to trajalo?

Kavalirstvo mestnega občinskega sveta v Ljubljani. Znano je, da so po demonstracijah

v Ljubljani cenili Nemci škodo na pobitih šipah na 50—60.000 kron ter zahtevali, naj se jim ta znesek takoj izplača. Vemo, da bi jim dobro teknil ta dar, toda računali so brez krčmarja, kajti sodišče je cenilo škodo le nekaj nad 8000 K. In zdaj se je občinski svet ljubljanski na predlog dr. Tavčarja izrekel, da plača Nemcem to odškodnino pod pogojem, da bodo občinski sveti v Ptuj, Mariboru in Celoveu isto storili.

Nemci bojkotirajo slovenske trgovce in obrtnike. To se godi prav sistematično in jim je to tudi lahko storiti, ker se poznajo med seboj kakor slab denar. Naj navedemo par slučajev. Neki Nemec (v državni službi) je šel sam z dekle na trg, da jo je nadzoroval, da ni stopila v kako slovensko trgovino. Ime na razpolago. Nemci na Bleiweisovi cesti — tukaj jih je še največ — so opustili vsi v bližini se nahajajočo slovensko špecerijsko trgovino ter jemljejo odslej pri Kastnerju, kateremu so slovenski trgovci dokazali tako nerealno postopanje v prodaji, da bi moral izgubiti zaupanje pri vseh odjemalcih.

Posnemajmo Südmarko! Množe se slučajji, ko Nemci v Ljubljani bojkotirajo slovenske trgovce in obrtnike. To jim je tem lažje, ker imajo že dlje nego pol leta od Südmarke izdano knjižico „Wegweiser durch die Geschäftswelt von Laibach“, ki ima namen urediti in osigurati sistematično bojkotiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov, da noben Nemec ničesar ne kupi in ne naroči pri Slovencu. Zdaj, ko se je po zadnjih dogodkih začelo opuščati nemške trgovce, le-ti milo tožijo in vsi Nemci kličejo vlado, ministre in državne pravdnike na pomoč. Vprašamo le: kdo je poprej začel? Slovenci ali Nemci? Vračamo jim le to, kar so Nemci nam storili, mi smo se od njih naučili in kar je za nje dobro in dopustljivo, bodi še za nas! Posnemajmo torej Nemce in se poslužimo istih sredstev kakor jih imajo sami proti nam. S tem jim nobene krivice ne delamo, bodi torej za obe strani enaka pravica.

Občinski odbor občine Dol je v svoji seji dne 3. okt. t. l. sklenil, da prispeva za spomenik nedolžnih žrtev 20 K ter sprejel sledečo resolucijo: Občinski odbor izraža svoje ogorčenje nad pobalinskim napadom na mirne skupščinarje v Ptuj. Protestuje zoper brutalno postopanje vojaštva v Ljubljani, ter se pridružuje žalovanju nedolžnih žrtev in je za složno izvajanje gesla „svoji k svojim“. Vse slovenske poslance pa pozivljamo, da zastavijo vse svoje moči, da pridobijo žaljenemu slovenskemu narodu popolno zadoščenje.

Čudni tujei v Ljubljani. Časopisje se nam preganja, shodi prepovedujejo, orožniki mečejo ljudi iz gostilen, če nočejo ob zapovedani uri takoj ven. Po Ljubljani hodijo tuji neznani obrazi, dobi se jih v gostilnah in kavarnah, na javnih sprehodih in ljudje si v družbi zvečer v gostilnah ne upajo več govoriti, ko sedi pri drugi mizi neznan človek in prisluškuje. Ti ljudje so elegantno, pa tudi slabo napravljene, govore slovensko, češko, italijansko, hrvatsko, a poznamo jih ne, slutimo pa, zakaj hodijo v lokale, kjer jih še nikoli ni bilo. Vemo, da bodo nekega lepega dne izginili, toda kedar?

„Vojska bo!“ Ta klic gre po Ljubljani in vsak je trdno prepričan, da bo vojna in da bo tudi naše vojaštvo moralo v boj. V več družinah je bilo že jokanja in zlasti mlade žene in matere so neotolajljive. Vse računa že z vojno kot z gotovim dejstvom ter obupa. V pomirjenju omenjamo, da vojna še ni napovedana in drugič, da tudi v tem slučaju ni gotovo, da bi morali naši fantje v vojno. V prvi vrsti bodo poslali neslovanske vojake, zlasti Madjare, ki so tako nasprotni Srbom. Torej ne preveč solz, ko še ni nobene gotovosti, ali bo kaj iz tega ali ne.

Kranjska hranilnica podpira družbo sv. Cirila in Metoda! Neverjetno, kajne, posebno v sedanjih časih, ko je slovensko ljudstvo začelo grizti to nemškonačijonalno gnezdo, trdnjavo in zaščitnico naših zatirancev. Toda iz naslednjega slučaja si to lahko tolmačimo. Črkoslikar Pristov je tožil nemškega načionalca Gučeka radi razžaljenja časti in se je poravnal z njim na ta način, da plača Guček 30 K za Ciril-Metodovo družbo in 30 K za žrtve. K Pristovu je prišel

po poravnavi znani zagrizeni hujskač Dzinski ter plačal te zneske ter stroške, ki jih je imel Pristov. Kakor znano je Dzinski v službi Kranjske hranilnice in bo ta najbrž poplačala Nemcem vso škodo, ki jo imajo pri sodiščih zaradi svojega dolgega jezika. Tako je tudi v tem slučaju storila, kajti dvomimo, da bi Dzinski iz lastnega žepa plačal svitle kronice. Na ta način je torej Kranjska hranilnica prispevala 30 K za Ciril-Metodovo družbo! Da se je ta slučaj res tako pripetil, sta pričli Pristov in Guček.

Prva nemška predstava v dež. gledališču v Ljubljani se je vršila še le v ponedeljek, in sicer so Nemci igrali francoski igrokaz „Simson“. Na treh straneh gledališča so stale močne patrulje orožnikov z nasajenimi bajoneti. Tudi na dvorišču so bili skriti orožniki, da so „varovali“ oder in igralne garderobe. Na balkonu v gledališču je sedel policijski svetnik z Dunaja, v parterju sta sedela policijska svetnika Lauter in Wratshko, na odru je stal policijski komisar Robida, v vestibulu je stal policijski koncipist Jančigaj s policajem, po hodnikih je tekal policijski komisar Švigelj. Poleg teh policijskih uradnikov je stalo med dijaštvom in sedelo na galeriji in v parterju še več vladnih in mestnih detektivov. Tako je bilo okoli gledališča in v gledališču nad 30 policijstov ter še 15 orožnikov! Ta armada je stražila okoli 200 Nemcev, ki so se dolgočasili v praznem gledališču. Motil jih ni nihče, kajti Slovenci so se jim smejali le — oddaleč.

Repertoar slovenskega deželne gledališča v Ljubljani. V soboto 10. t. m. opera „Madame Butterfly“, — v torek 13. t. m. opereta „Valčkov čar“, — v petek 16. t. m. se ta opereta ponovi, — v nedeljo popoldne ob 3. uri „V znamenju križa“, zvečer ob pol 8. opera „Madame Butterfly“.

„Svoji k svojim.“ Slovenski socijalni demokratje so se zlasti pri pogrebu narodnih mučenikov pokazali solidarne z vsemi Slovenci in pričakovali smo že, da se tudi pripadniki te stranke združijo z nami na gospodarskem polju, za gospodarsko osamosvojo. Zadnji „Rdeči prapor“ pa tako cinično piše o tem, da naravnost norčuje se iz gesla „Svoji k svojim“, češ da hoče kapitalistična buržoazija izkoristiti položaj v kapitalistične namene. Koliko pa imamo Slovenci kapitalistov? Saj smo več ali manj vsi reveži in reveži morajo pomagati revežem. Delavec dandanes ni več tako nezaveden, v vsakem tli tudi narodnostna iskra, ne pa samo zmisel za gmotno zboljšanje. Zato se bo pa zavedni delavec ravno tako pridružil v gospodarskem boju proti zatiralcem rodni bratov, naj si bo „Rdečemu praporju“ prav ali ne!

Topliške novice. (Odgovor „Domoljubu“) Pisano je bilo v „Domoljubu“ št. 37. več člankov o občinskih volitvah v Toplicah na Dolenjskem. Mar li hočem povedati, da je imela večino volja kmetov davkoplačevalcev? Ali naj odgovorjam? Ali naj povem, da ni lepo ljudi, ki nikomur škode niso napravili, grditi po „Domoljubu“? Naj-li vprašam gospode, zakaj bi ne smel ud Marijine družbe voliti po svojem prepričanju za občinsko stvar? Ali zakaj naj bi Škerle grešil, da je kot dober kristjan odpustil svojemu nasprotniku in ga volil? Mar naj bi se dal oni izbrisati iz katoliške vere, ki je, kakor se trdi v „Domoljubu“, izpregovoril besedo: far? Ali je oseba, ki se jo označi s tako besedo, sv. vera sama? Kaj ni sv. vera iz Onega, ki je rekel: Moje kraljestvo ni od tega sveta, Onega, ki je pustil 99 ovac in je šel iskat eno samo izgubljeno? Kaj, ko bi dotični nastopil tako, kakor je župnik Vole, — ali bi mu ne rekli silovitež in kmetijska surovina? Če stori kaj takega gospod, ostane menda izobražen gospod kakor je bil prej? Črne bukve in vse to nas ne bi spravilo, da govorimo javno, pač pa je nas primoralo, ker ni „Domoljubov“ pisar dovolj pojasnil, da bi namreč tudi tisti bralci „Domoljuba“, ki naših razmer ne poznajo, lahko presodili. Stori bom na kratko. Lansko leto je predlagal Topliški župnik pri obč. seji bivšega gospoda župnika v Soteski za častnega občana. Ker je bil dotični gospod res vzoren duhovnik

in ni v 23 letih župnikovanja v Soteski napravil nobene zdražbe, so vsi odborniki to imenovanje radi odobrili. Letos je predlagal zopet odbornik B. dva gospoda (Šukljeta in Zamido) za častna občana in ker ni vedel navesti k temu imenovanju potrebnih zaslug, je poprijel za besedo župnik Podboj in je govoril na dolgo in široko med drugim tudi takole: „Možje odborniki, nikar ne mislite, da ima to imenovanje kakšno politično ozadje ali da bi se hotelo to izkoristiti v volilne ali kake druge namene, ampak to imenovanje se izvrši le zato, da ta gospoda počastimo“ itd. Ker je odbor imel izjavo in zadržilo župnika Podboja za resnično, je tudi ta predlog enoglasno sprejel. — Da se je pri občinskih volitvah na Toplicah volilo s pooblastili teh dveh gospodov, ni treba omeniti, ker to je povedal že „Domoljub“ sam. In če je kaj takega počaščenje ali pa politična komedija, to naj sodijo bralci sami. Mi bi tega gotovo ne spravljali na dan, še manj pa v časopise, ko bi drugi molčali o stvareh, ki jih ne brigajo in pa ko bi moč iz Toplic, ki je pisal v „Domoljuba“, znal brzdati svoje strasti. Naročnik sem „Domoljuba“ in „Dolenjskih novic“ in nobene liberalnega lista. Toliko pa povem, da pri volitvah ni bilo treba delati strankarstva in bi prosil gospode, da če jim učitelji nočejo parirati, naj zato nikar ne netijo sovraštva med kmeti in jezo med sosedi. e—.

C. k. kmetijska družba kranjska bo oddajala čistokrvne plemenske bike pinegavske pasme, ki jih je kupila z državno podporo, posestnikom in živinorejcem. Prošnje je vložiti do 15. t. m. pri glavnem odboru.

Premije za govejo živino se bodo delile za Notranjsko dne 12. oktobra v Postojni, za Gorenjsko dne 15. oktobra v Spodnjih Gorjah in za Dolenjsko dne 19. oktobra v Št. Lovrencu ob Temenici. Določenih je 36 premij in poleg tega še priznanske diplome za umno živinorejo in v posebnih slučajih izredna posebna premija.

Znižana cena sena. C. kr. okrajno glavarstvo v Kamniku razglša: Vsled ukaza c. kr. deželne vlade z dne 28. sept. 1908. št. 22892 daje se glede dobave krme na občno znanje, da bo vsled zvišane državne podpore mogoče meterski cent sena dobivati po 5 K. Brezplačno ne bo dobil nihče sena. Mogoče pa je sedaj tudi za druge vrste krme prositi n. p. za otrobi i. t. d. in sicer po znižani ceni. Nove prošnje za dobivanje sena ali druge klaje po znižanih cenah se imajo vložiti najkasneje do 14. oktobra t. l. pri županstvu in v taistih napovedati bivališče, število konj ali goveje živine kakor tudi zaprošeno množino sena, otrobi, ovsa i. t. d. Z vložitvijo dotične prošnje je prositelj vezan napovedano množino krme sprejeti. Konečno se naznani, da bodo dobili tisti, ki so že prosili za seno samo polovico (50%) zaprošene množine. Glede oddaje oziroma dobave sena bodo v kratkem naznanjeni tozadevni pogoji.

Slovensko deželno gledališče.

Prvič, odkar imamo kranjski Slovenci svoje deželno gledališče, se je letos zgodilo, da smo imeli v štirih zaporednih dneh petero različnih predstav.

Z bridkostjo in gnevom smo se spominjali pri tem tiste tužne dobe, ko smo smeli Slovenci na lastnih tleh igrati le po trikrat na mesec in pa tiste sramotne dobe, ko nam Nemci sploh niso dovolili igrati v deželnem gledališču. A. Trstenjakova Zgodovina slovenskega gledališča govori obširno o teh žalostnih dobah, ki ni niti celih 100 let za nami. Tako smo se letos veselili čudnega, dasi čisto naravnega svojega napredka. Pred 100 leti smo pobirali še drobtinice, padajoče z mize bogatega gospodarja Nemea, a danes — „sami smo gospodarji, naš Bog in naši carji!“

Zares, kolo časa se vrti hitro, in v Ljubljani se je v kratkem izvršila izprememba, na katero je naš narod ponosen. Kakor iz vulkana je bruhnila na dan hipoma žareča lava narodne zavednosti, Ljubljana si je v enem popoldnevu

dala sama čisto slovenski značaj, vse nekdanje ošabno nemštvo se je poskrilo, nemško gledališče si ni upalo niti začeti s predstavami. Kakor vse kaže, se bodo mogle nemške predstave le še umetno, le s silnimi žrtvami Kranjske hranilnice vzdrževati, a to ne bo več življenje, nego hiranje, vegetiranje, ki se mora končati s smrtjo. Brez slovenske publike se nemško gledališče v Ljubljani ne more vzdržati.

Tako se naglo bližamo dobi, ko bo možno v Ljubljani edinole slovensko deželno gledališče, kakor imajo v Zagrebu le hrvatsko kazališče. In potem se bo igralo tudi v Ljubljani vsak dan le slovenski ter pelo le slovenski. Dovolj nas je in zadosti smo zreli, da dosežemo ta edino pravični položaj čim prej. Naše slovensko gledališče je že letos — dasi na to nepripravljeno — dokazalo, da je sposobno igrati s svojim osebjem ves teden; ako bi se to osebje pomnožilo le še neznatno — zlasti pri drami, smo v stanu sami igrati slovenski zdržema skozi ves mesec. To je ogromen napredek izza tistih diletantovskih časov, ko smo imeli novitete jedva vsakih 14 dni, in tega napredka se veselimo od srca. Stvar zavednih Ljubljancev je, da se sedanji položaj vzdrži in še popolni!

Sezona se je otvorila s štirimi zaporednimi novitetami: 1. oktobra se je igral Spažinskega ruski igrokaz „Gospa majorka“. V njem je briljirala naša velika umetnica ga. Zofija Borštnikova, poleg nje pa sta se osobito odlikovala g. režiser Dragutinović, vsestransko jako uporaben igralec velike inteligence, ter g. H. Nučič, prvi ljubimec v drami, jako marljiv in zanesljiv igralec. — 2. oktobra se je igrala Paultonova angleška burka „Nioba“, ki je s svojo presenetljivo tehniko in izvrstno zabavnostjo prav zanimala občinstvo. Tudi v tej burki so se odlikovali navedeni trije igralci. 3. oktobra se je igrala Schönthan Kadelburgova veseloigra „Gospod senator“, ki ga je dobro predstavljal g. Danilo. Zbujal je mnogo smeha, podpiral ga je ves ensemble. — 4. oktobra pop. se je po dolgih letih uprizoril zopet Raimundov ljubezni „Zapravljivec“, v katerem je imel glavno ulogo domači naraščaj, g. Povhe (Valentin) in gđ. Thalerjeva (Rosa) i. dr. Gledališče je bito nabito polno. Zvečer pa je bila premijera krasne Puccinijeve opere „Madame Butterfly“, ki je dosegla sijajen uspeh pred razprodano, navdušeno hišo. Glavni peveci in pevke so resnični umetniki, izborni peveci in igralci. Veliki razloček med lansko in letošnjo opero se je videl že tekom I. dejanja, koncem opere pa je bilo vse gledališče preverjeno, da takega opernega ensemble še nismo imeli. Primadona gospa Lili Nordgartova je mlada, a že zrela umetnica, ki ima obsežen, velesimpatičen glas. Zveni ji izlahka v najvišjih legah ter je izdaten tudi v globini. Poje čustveno ter igra izvrstno. Odnese je palmo večera. Prav dober tenor je gosp. Fiala; on poje, a ne kriči, jemlje najvišje note igraje ter prepeva z vidno inteligenco, vsekdar s čustvom, ki prihaja iz srca. G. Fiala ima tudi kot igralec dovolj rutine ter je dokazal z dosledno najčistejšo intonacijo, da je fino muzikalen. Izboren bariton je g. Bogdan pl. Vulaković, velikega sonornega, velesimpatičnega glasu in elegantne igre. Tudi mlada altistica gđ. Peršlova je prav dobro rešila svojo težko nalogo ter s svojim globokim altom vzbujala strmenje. Njen glas je velik zaklad, ki pa se šele dvigne, ko dozori. Tudi igrala je dobro. Prav lep vtisk je napravil končno agilni, vedno v okusni meji se zibajoči Goro g. Bohuslava, ki je očitno izvrsten igralec. Drugih ulog ne bomo navajali; vse so bile izvršene gladko. Tudi zbor je zadoščal, mestoma je bil

celo odličen. Veseli smo bili tudi novega civilnega orkestra „Glasbene Matice“. Sviral je zares dovršeno, umetniško. Kdor ni gluh na obe ušesi, je opazil velikanski razloček med prejšnjim vojaškim in današnjim! Opera se je v torek zopet pred razprodano hišo ponavljala ter dosegla iznova viharo priznanje. Tako se je sezona začela prav srečno in za Slovence zelo častno.

Raznoterosti.

Zenskam zabranjeno študirati na ruskih vseučiliščih. Ruski ministrski svet je pooblastil ministra za prosveto, da prepove ženskam študirati na vseučiliščih. One ženske, ki so že vpisane na vseučiliščih in katerim je prestop na kak višji učni zavod za ženske onemogočen, smejo dokončati svoje študije na vseučiliščih.

Živinozdravniški doktorat. Živinozdravniškima šolama na Dunaju in Lvovu se je dovolilo promovirati absolvente z doktoratom živinozdravništva (doctores medicinae veterinariae). S tem se je izpolnila želja slušateljem živinozdravništva in se je obenem izreklo, da so živinozdravniške šole glede akademične časti sovrstne z drugimi visokimi šolami.

Testament. Odvetnik je bil poklican k smrtni postelji starega moža, ki mu je narekoval svojo poslednjo voljo. „Celo svoje premoženje zapuščam svoji ženi,“ je rekel, „ali ste to zapisali?“ „Da,“ je odgovoril odvetnik. „In s pogojem, da se tekom enega leta zopet omoži.“ Odvetnik je začudeno pogledal starca. „Zakaj pa ta pogoj?“ je vprašal. „Ker želim,“ je umirajoči odgovoril, „da bo res komu žal, da sem jaz umrl!“

Trinajstletna nevesta. V Temešvaru se je poročil 20letni Friderik Fassbinder s trinajstletno deklico Barbaro Kokelan. Ker se smejo tam mladi poročiti le z ministrskim dovoljenjem, so se nevestini stariši obrnili na ministra notranjih zadev in grof Andrassy je poroko dovolil.

Kaznovana zakonska nezvestoba. Gospa soproga se je odpravila na počitnice za par dni in je še soprogu pred odhodom vlaka naročila: „Glej, da dobiš hitro perico, da odnese umazano perilo, ki je tamle v zavoju.“ Gospod je obljubil, da pojde sam ponjo in z mirnim srcem

se je gospa odpeljala na kolodvor. Gospod soprogo je pa šel na izprehod v Gosposke ulice — go-dilo se je to v Gradcu — in se veselil svojega vdovstva. V gneči na promenadi ga pa mlada, srčkana gospodična zadene s solnčnikom v oko. Ljubezljivo se je oprostila pri njem in ga prosila, naj ji ne šteje v zlo njene nerodnosti. Gospod je prav rad oprostil, ker ga je mlada, živahna in lepa punica bolj zadela v srce kakor poprej njen solnčnik v oko. Prosil jo je tudi, da jo sme malo spremljati. Gospica mu je dovolila in skoro sta bila toliko znana, da je šla z njim v gostilno večerjat. Večerja je bila dobra, pijača še boljša in ni čuda, da sta skenila tesno prijateljstvo, vsled katerega je punica bila pripravljena, da spremi gospoda na njegov dom. Šla sta, toda kdo opiše grozo nezvestega soproga, ko doma odpre vrata in mu nasproti pride soproga! Ta je nekaj pozabila ter se med tem časom vrnila domov, hoteč se drugo jutro odpeljati. Onemela sta obstala oba grešnika, toda gospodu šine naglo v glavo rešilna misel. „Torej si že nazaj, ljuba ženka? Vidiš, kako sem priden; iskat sem šel perico ter jo kar s seboj pripeljal.“ Gospodična je čudno gledala, ker ni razumela položaja, toda gospod vzame hitro zavoj s perilom in ga posadi gospodični na njen čedni klobuček. „Tu je perilo, zaznamek najdete notri, zdaj lahko greste,“ je rekel in jo obrnil proti vratom. Punica je res šla in par hiš naprej jezna vrgla zavoj v neko vežo. — Gospa se je sicer malo čudila in zabavljala, da so perice dandanes že tako elegantne, sicer je pa verjela. Ko pa perila le ni bilo od nikoder, se je začela jeziti ter zabavljati, pri čemer ji je soprogo kaj hlabro pomagal. Toda vse skupaj ni nič pomagalo, perila ni bilo nazaj. Nekega dne pa pride gospa vesela domov ter pove soprogu, da je na ulici spoznala perico ter je s pomočjo stražnika poizvedela njeno ime in stanovanje. Naznanila je že vso stvar stražniku in tatinska perica pride pred sodišče. Presenečeno in v strahu je gledal soprogo ženo ter klel njeno gorečnost. Nič mu ni pomagalo, pred sodiščem je gospa izvedela njegov greh in punica je bila obsojena, češ da bi morala tudi v tem slučaju paziti na perilo, ki se ji je izročilo. Punica se je pritožila, toda pred razpravo so se poravnali. Kako sta se nezvesti soprogo in njegova soproga pobotala, o tem molči zgodovina, ker se je to zgodilo med štirimi stenami.

Slavna šolska vodstva in gg. trgovci!

Naročajte in priporočajte šolske zvezke slovenskega izdelka!

Založnik A. Slatnar v Kamniku. Glavne zaloge v Ljubljani pri V. Kenda, Vaso Petričič, Fr. Iglič i. dr. ter pri trgovcih po deželi.

Prva češka

splošna delniška družba
za zavarovanje v Pragi

na življenje.

Najugodnejše in naj-
ceneje zavarovanje:

- a) Za slučaj smrti.
- b) Za slučaj smrti in doživenja.
- c) Zavarovanje dote in oprave nevest.
- d) Moderno zavarovanje s sočasnimi obrestovanjem vseh vlog.

- e) Moderno zavarovanje s sočasnimi zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- f) Najrazličnejše kombinacije zagotovljenja pokojnine.

Edina slovanska
delniška življenska
zavarovalnica.

Glavno zastopništvo za slov. dežele v Trstu, ulica Torre bianca št. 21. I., kjer se dobi vse cenike in potrebna pojasnila.

Edino pravi je samo
Thierry-jev balzam

z zeleno **nuno** kot varstveno znamko. Najmanj se pošlje 12/2 ali 6/1 ali 1 patentovana družinska steklenica za potovanje K 5.—. Zavojnina prosta.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

Najmanj se pošlje 2 puščici za K 3'60. — Zavojnina prosta.

Vseposod priznani kot najboljši domači sredstvi zoper želodčne težave, zgago, krče, kašelj, zasliženje, vnetje, poškodbe, **rane** itd. — Naročila ali denarne pošiljatve je nasloviti na:

A. Thierry, lekarna pri angelju varuhu v Pregradi pri Rogatecu
Zaloga v več lekarnah.

Čudež industrije!

New-Jork in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne **gl. 6'90** in sicer:

- 6 kom. najfin. nam. nožev s pristno angl. klinjo
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega kosa;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašice za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfinejša sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo gl. 6'90.

Vseh teh **42** predmetov je poprej stalo gl. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni **gl. 6'90.** Američansko pat. srebro je znano, skoz in skozi je bela kovina, ki obdrži bojo srebra **25 let**, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da le-ta inserat ne temelji na **nikakršni slepariji**, zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

ženitovanjsko in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se **A. Hirschberg-a** eksportni hiši amer. edino le v **pat. srebrnega blaga** na Dunaji II., Rembrandstr. 19 L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo **10 kr.**

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pisem:

Bil sem s pošiljativo krasne garniture jako zadovoljen. Otton Bartsch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku v Ljubljani.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu. Dr. Kamilo Bühm, okrožni in tovarniški zdravnik
S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen. Sarajevo, 22. oktobra 1904.

Mihail Kovačević, ravnatelj pomožn. uradov dež. pri vladi v Sarajevu.

**Steckenpferd-
lilijino mlečno milo**

Za kožo najmilejše milo.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborno zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Proč s peresom!

„LILIPUT“ je pisalni stroj za vsakogar.

Model A K **38**—

Novi model III K **50**—

Brez konkurence z ozirom na ceno in uporabnost.

Ni igrača; ne zamenjati s sicer cenejšimi posnetki, ki pa so brez vrednosti; črke tako lepe kakor pri najdražjih pisalnih strojih; črke niso iz mehkega gumija. Razmnožbe vsake vrste. Pretiskalne kopije. Jamstvo za brezhibno delovanje.

Odlikovan na vseh razstavah.

Prospekt zastoj in poštne prosto
pri razpošiljalni družbi

M. Krauss & Co., Kufstein.

Posojilnica v Radvoljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Rezerv. zaklada
iznaša:

kron 82.000

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od
vsakega in jih obrestuje

Denarni promet
v letu 1907:

kron 5.500.000

po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/4 % ali z 1 % amortizacijo, na menice pa po 6 %.

Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradije se v centrali in v podružnici **vsak dan od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. ure popoldne izvzemši nedelje popoldne.**

Poštno-hraniln. račun centrale št. 45.867. Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

Tiskovine

za industrijo, trgovino in obrt
od navadnega trgovskega zavitka do obširnega cenika.
Tisk umetniških razglednic.
Postrežba točna.

**TISKARNA KNJIG IN UMETNIN
A. SLATNAR V KAMNIKU**

IZVRŠUJE NAJRAZNOVRSTNEJŠE ENO- IN VECBARVNE TISKOVINE IN SPREJEMA V TISK TUDI NAJOBSEZNEJŠA DELA. □ □ IZVRŠITEV VEDNO □ PRIZNANO LIČNA IN PO ZMERNIH CENAH. □

Založništvo

„Našega Lista“ s priloženo „Slov. Gospodinja“
Trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami.
Knjigoveznica.
Zaloga in izdelovanje šolskih zvezkov.

Podružnica v Spiljetu

Delniška glavica:
2.000.000 K

Rentni davek plačuje banka sama.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

Podružnica v Celovcu

Res. fond:

200.000 K

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po $4\frac{1}{2}\%$

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“
po K 500—, 1.000—, 5.000— in 10.000—.

Rentni davek plačuje banka sama.

Fran Čuden

v Ljubljani v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Eksport. Ceniki zastoj in poštne prosti.

Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistilno sred-
stvo!

SEYDLIN

Izdelovatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobi se
povsod

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti
priporoča:

„Velika egiptovska sanjska knjiga“

ki obsega 320 strani; razlaganje sanj, navodilo za srečanje, srečni in nesrečni dnevi in kažipot človeškega življenja, kazalo o različnem pomenu sanj po posameznih nebeških znamenjih.

Cena 60 vinarjev po pošti 10 vinarjev več.

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priporoča

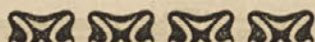
elegantne obleke po meri

~ iz pristnega angleškega blaga. ~

Priporoča svojo zalogo izdelanih oblek, plaščeve iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Slovenci spominjajte se podpor-nega društva za slovenske visokošolce v Pragi.

Ludovik Widmayer v Ljubljani

Resljeva cesta št. 3. Ustanovljena obrt od leta 1828.

v lasni hiši poleg Fran Josipovega mostu * poprej skoz 24 let na Bregu številka 10.

proda vsake vrste hišno ogravo kot: celo bališče, omare, postelje, mize, stole ter tudi skrinje itd. iz mehkega in trdega lesa, kakor tudi modroce, žimnate in na peresih. Ogledala in podobe lastnega izdelka.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

~ Zaloga papirja, ~
pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

Jos. Petričevih zvezkov

Oglejte si — poljedelskih strojev, slamoreznic, čistilnic, mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnihi križev itd. pri

FR. STUPICA v LJUBLJANI
na Marije Terezije cesti št. 1
in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnatom zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojnice, vseh vrst tehtnice in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Slovenci, kupujte užigalice v koorist družbi
— sv. Cirila in Metoda. —

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5.
poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otroških čevljev

iz najboljših tovarov, domačih in tujih.

Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.

Solidna postrežba.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izdelanih obleke za gospode, dame in otroke.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporoča: drogve, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, obvezila sredstva za desinfekcijo, pase in vosek za, tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Kupuje vsakovrstna zelišča (rože) semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Priporočajte
povsod

„Naš List“

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega sistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižjih cenah.

Popravila se točno izvršujejo.

Cenik na zahtevo zastoj.

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvažnejša knjiga o preoblagodarjenju z otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja diskretno proti 90 v. v avstr. poštah znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296 Lindenstrasse. 50.

Zahtevajte „Naš List“ v gostinah in kavarnah.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1882

Podrejena skontraciji „Zveze slov. zadrug“ v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada
št. 828.406.

$4\frac{1}{2}\%$

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog
K 12,434.933-24

Upravno premoženje kmetske
posojilnice 31. dec. 1907
K 12,888.795-43

Denarni promet
K 59,197.246-20

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ z $1\frac{1}{2}\%$ na amortizacijo ali pa po $5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije; na menice po 6% . Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.